

ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ “5S / 5 มี” ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนแม่บทภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561 - 2580) ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรนำในการขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยอย่างมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก” โดยมีประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น ได้แก่

S1 มีความมั่นคง (Security) ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบ

S2 มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (Sustainability) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

S3 มีมาตรฐานสากล (Standard) ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

S4 มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

S5 มีพลัง (Synergy) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น

ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศกับประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ
<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ</u></p> <p>4.1 การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ</p> <p>4.2 การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค</p> <p>4.3 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคโลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ</p>	S1 Security
<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว</u></p> <p>3.5 ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก</u></p> <p>4.1 เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ</p>	S2 Sustainability S4 Status

<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21</u></p> <p>3.5 การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก</p> <p>3.7 การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย</u></p> <p>4.1 การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบ สถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ</p> <p>4.3 การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ</p>	<p>S2 Sustainability</p> <p>S4 Status</p>
<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ</u></p> <p>1.4 เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือ ที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 การเสริมสร้างพลังทางสังคม</u></p> <p>3.5 สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม</p>	<p>S2 Sustainability</p> <p>S4 Status</p> <p>S5 Synergy</p>
<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง</u></p> <p>4.3 จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี ในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล</p>	<p>S2 Sustainability</p> <p>S3 Standard</p>
<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ</p> <p><u>ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส</u></p> <p>1.1 การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากล เป็นแนวหน้าในระดับภูมิภาค</p> <p>1.2 ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้</p>	<p>S5 Synergy</p>

กรมการกงสุลได้กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการให้บริการ และเป็นองค์กรนำในการดูแลและคุ้มครองคนไทยและชุมชนไทยในต่างประเทศ ให้มีความเข้มแข็งและสามารถใช้ชีวิตในต่างประเทศได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี ภายใต้นโยบาย

“การทูตเพื่อประชาชน ทุกแห่งหนเราดูแล” และมีพันธกิจหลักที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ 5S / 5 มี ใน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) และ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 มีพลัง (Synergy)

ความเชื่อมโยงของพันธกิจกรมการกงสุลกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ

พันธกิจกรมการกงสุล	ยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ 5S / 5 มี
<p>1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยและส่งเสริมให้คนไทยในต่างประเทศมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทยและค่านิยมไทย และเสริมสร้างสถานะและเกียรติภูมิของประเทศไทยและคนไทยเพื่อรักษา และเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและประชาชนไทยในการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมโลก</p>	<p>S4 มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) <u>เป้าหมาย</u> ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรองและได้รับการยอมรับในสากล <u>แผนงาน</u> ส่งเสริมศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่คนไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้คนไทยมีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีในสายตาชาวต่างชาติ <u>ตัวชี้วัด</u> ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีเกียรติภูมิ</p>
<p>2. พัฒนางานคุ้มครองและดูแลคนไทยในต่างประเทศให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ผลักดันให้การดำเนินภารกิจด้านการกงสุลของไทยมีเอกภาพ มีการบูรณาการการทำงานและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน</p> <p>4. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาการปฏิบัติงานในทุกมิติ เพื่อพัฒนาบริการด้านการกงสุลให้มีความเป็นเลิศ</p> <p>5. พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรด้านการกงสุลให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์</p>	<p>S5 มีพลัง (Synergy) <u>เป้าหมาย</u> ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศ ในทุกมิติมากขึ้น <u>แผนงาน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการบริหารจัดการและดำเนินงานด้านการต่างประเทศของส่วนราชการไทยอย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ และมีธรรมาภิบาล 2. เสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและภาคเอกชน สามารถร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยอย่างบูรณาการภายใต้กลไกการทูตเพื่อประชาชนและการทูตสาธารณะ 3. นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้พัฒนาการปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศ เพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสะดวกและรวดเร็ว 4. พัฒนาบริการด้านการต่างประเทศแก่คนไทยให้มีความเป็นเลิศ และคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ <p><u>ตัวชี้วัด</u></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติอย่างมีบูรณาการ 2. ระดับการพัฒนางานบริการด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุล
--	--

นอกจากนี้ ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของกรมการกงสุลยังมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน ที่มุ่งเน้นการบริหารงานแบบบูรณาการ เป็นเอกภาพ การมีส่วนร่วม การมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีระบบและวิธีการทำงานที่ทันสมัย พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการปรับการให้บริการสาธารณะไปสู่รูปแบบดิจิทัล สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

บริบทภายนอกที่มีผลต่อทิศทางของกรมการกงสุล

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลอย่างไร้ขีดจำกัด ได้สร้างโอกาสและทางเลือกใหม่ ๆ ที่ดึงดูดให้คนไทยเดินทางและไปพำนักในต่างประเทศมากขึ้น โดยคนไทยเหล่านี้มีคุณลักษณะและวัตถุประสงค์ในการพำนักในต่างประเทศที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งอายุ วุฒิการศึกษา สถานะทางสังคม รายได้ และสาขาอาชีพมีทั้งผู้ที่เป็นสมรสและมีครอบครัวอยู่ต่างแดน ผู้ประกอบกิจการ เจ้าของธุรกิจ แรงงานแทบทุกสาขาอาชีพ นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ นักท่องเที่ยว นักธุรกิจ พระภิกษุสงฆ์ รวมถึงคนไทยที่ไปลักลอบทำงานผิดกฎหมาย หรือถูกหลอกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์ ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อรูปแบบวิถีการดำรงชีวิต การศึกษา การประกอบอาชีพ กอปรกับความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวที่แตกต่างกัน ได้ส่งผลให้ผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายของกรมการกงสุลมีความหลากหลายมากขึ้น ทำให้กรมการกงสุลต้องปรับรูปแบบการให้บริการที่สามารถรองรับความหลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงตามไปด้วย

ภายใต้สถานการณ์ที่โลกต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงและผันแปรอย่างรวดเร็ว ปัญหาภัยคุกคามและความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้น ทั้งที่คาดการณ์ได้และไม่สามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างชัดเจนได้ อาทิ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ สถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองในประเทศต่าง ๆ อาชญากรรมข้ามชาติ (อาทิ การค้ำมนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ การก่อการร้าย เป็นต้น) รวมถึงโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ ดังเช่น การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เรากำลังประสบ ในปัจจุบัน ปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่นี้นำมาซึ่งปัญหาและความเดือดร้อนของคนไทยที่มีความหลากหลายและซับซ้อนขึ้นกว่าในอดีต

บริบทที่กล่าวมาข้างต้นเป็นทั้งโอกาสในขณะเดียวกันก็เป็นทั้งความท้าทายที่ล้นส่งผลกระทบต่อภารกิจของกรมการกงสุลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้ภารกิจงานกงสุลเป็นงานที่ไร้ขอบเขตและไร้ขีดจำกัดทั้งในเชิงพื้นที่และเวลา ความเข้มข้นในเชิงปริมาณ ความหลากหลาย ความซับซ้อนของปัญหา รวมถึงความคาดหวังของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้กรมการกงสุลต้องมีความพร้อมที่จะปรับตัวและรับมือกับความท้าทายทั้งที่มองเห็นและไม่สามารถมองเห็นได้ล่วงหน้าอย่างต่อเนื่อง